

Historicko-náučný chodník Stopy histórie

Kraj:	Prešovský
Okres:	Poprad
Geomorfologické jednotky:	Hornádska kotlina a Nízke Tatry
Geologické jednotky:	vnútrokarpatský paleogén a veporské pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Spišské Bystré, pošta
Východisko:	Spišské Bystré, križovatka ul. Michalská, SNP a Partizánska (neďaleko kostola)
Trasa:	Spišské Bystré: Partizánska ul. - začiatok doliny potoka Bystrá (píla) - Bartková - vyhládka Skalica - dolina Bystrej - Partizánska ul.
Dĺžka, prevýšenie:	4,5 km, prevýšenie 120 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	6
Náročnosť:	nenáročná až stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: historické, geovedné, banské

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa vedie čiastočne súběžne s modrou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2018

Aktuálny stav: Náučný chodník je v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Spišské Bystré, Michalská 394/4, 059 18 Spišské Bystré, tel. 052 / 7792 197

Poznámka: Trasu možno skrátiť o výstup k poslednej zastávke na vyhládke Skalica a na rázcestí pred ním zostúpiť do doliny (smer píla). Vo východisku je informácia o druhom, environmentálne zameranom, chodníku v obci - Kubašskom náučnom chodníku.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie alebo vlastivednú vychádzku zameranú na miestny región.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Spišské Bystré. Rázovitá podhorská obec juhozápadne od Popradu v západnej časti Hornádskej kotliny, pretiahlej tektonickej depresie medzi Nízkymi Tatrami a Kozími vrchmi, powyše ústia Bystrej

do Hornádu. Založenie osady „villa Cubach“ je späté so založením kláštora v Spišskom Štiavniku po roku 1223, prvá písomná zmienka o nej je v listine z roku 1294, potvrdzujúcej dohodu Helebranda so spišským županom Baldom, ktorou sa rozdelila moc a príjmy z osád založených nemeckými kolonistami. Názov Cubach pochádza z nemeckého Kuh (krava) a Bach (potok). V roku 1332 sa spomína kostol sv. Michala. Obec bola známa výrobou súkna plsteneho vo „foľušoch“ - zruboch s vodným kolesom -, čo pripomína vodné koleso v centre obce. Až do 20. storočia obec menila svojich vlastníkov, niekoľkokrát bola zničená požiarom. Súčasná podoba (tiež požiarom zničeného) kostola pochádza zo začiatku 20. storočia. Po druhej svetovej vojne bol v roku 1948 pôvodný názov obce Kubachy zmenený podľa názvu miestneho potoka na Spišské Bystré. V 80. rokoch 20. storočia bolo na juhovýchodnom okraji obce vybudované lyžiarske stredisko Ski centrum Kubašok, ktoré poskytuje veľmi dobré možnosti začínajúcim i náročným lyžiarom.

Kozie chrbty. Mladá kvartérna hrásť, ostro vyčnievajúca nad susednými kotlinami - Popradskou a Hornádkou, pretiahleho pôdorysu východo-západneho smeru, dosahujúca južne od Svitú Kozím kameňom 1 256 m n. m. Svojráznou črtou georeliéfu tohto pohoria sú hlboké „suché“ **sedlá (wind gap)**, deliace chrbát na niekoľko viac-menej izolovaných častí. Tieto sedlá, ktoré dnes využívajú komunikácie, predstavujú pozostatky starých dolín tokov, odvodňujúcich pred poklesom Vikartovskej priekopy - priekopovej prepadliny tvoriacej najzápadnejšiu časť Hornádskej kotliny západne od Hrabušíc - severné svahy Nízkyh Tatier. Potoky Bystrá či Vernársky, dnes ústiace do Hornádu, sa pôvodne vlievali do Popradu. Vplyvom mladých tektonických procesov tu došlo k zmenám riečnej siete.

Kráľova hoľa (1 946 m n. m.). Najvyšší vrch Kráľovoohoľských Tatier, východnej časti Nízkyh Tatier, juhozápadne od Spišského Bystrého (prístupný z obce modro značeným turistickým chodníkom). Vrcholovú časť budujú kryštálické bridlice (svory, ruly), avšak východné úbočia s Kráľovou skalou - skalným výčnelkom na konci rázsochy nad Telgártom - granodiority. Počas pleistocénu sa v severných svahoch chrbátu Kráľova hoľa - Orlová vytvorili malé karové ladovce. V masíve Kráľovej hole pramenia okrem mnohých potokov štyri významné slovenské rieky: Čierny Váh, Hornád, Hnilec a Hron. Na vrchole bol v roku 1960 vybudovaný televízny a rozhlasový vysielateľ, ku ktorému z juhu zo Šumiaca vedie asfaltová komunikácia (s cyklotrasou). Patrí k najnavštevovanejším vrchom Nízkyh Tatier - prechádza ním diaľková turistická trasa Cesta hrdinov Slovenského národného povstania a Európska diaľková turistická trasa E8, a jej hôľny chrbát poskytuje jedinečný výhľad nielen na Spiš, Liptov a Horehronie (Tatry, Slovenské rudohorie...).

Názvy a poloha informačných panelov

1. Úvodný panel (s mapou chodníka; pri kostole)
2. Popis (parkovisko pred pílou na začiatku doliny potoka Bystrá)
3. Slovenské národné povstanie v okolí Kubách, rok 1944 (gulometné hniezdo v ľavom svahu doliny)
4. Baníctvo v okolí Kubách (pinga v ľavom svahu doliny)
5. Pieskovec (skalné výstupy v ľavom svahu doliny)
6. Panoráma Kozích chrbtov (vyhliadka Skalica)

Informačné panely v teréne nie sú číslované.

